



VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 180 Ft

XVII. évfolyam 2. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2010. február

Díszpolgári cím a megyés püspöknek

A Csongrád megyei közgyűlés január 21-i ülésén Csongrád Megye Díszpolgárra címet adományozott Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyés püspöknek, melyet március 15-én adnak át.

Szerkesztőségünk gratulál a püspök úrnak!

A tartalomból:



Egy derűs tanítási órán - 5. oldal



Betlehemezés (bihardiószegiek) - 12. oldal



Látogatás (Hunyad Péter) - 20. oldal

Búcsú Márton Gábortól, Gyomaendrőd díszpolgárától

Tisztelt Gyászoló Családtagok, Tisztelt Gyomaendrődiek, Tisztelt Megjelentek!

Gyomaendrőd város Önkormányzatának Képviselőtestülete nevében búcsúzom Márton Gábortól, városunk díszpolgárától.

„Mert akik szeretnek, mind Marcinak hívják” - mondta egyszer. Igen így nevezük, és így is emlékezünk rá: Marci bácsi.

Elment közülünk egy rendkívül sokoldalú, értékes ember, akit valóban mindenki szeretett, és ő is szerette az embereket.

Mikor végiggondoltam, milyen ember is volt, az jutott először eszembe, hogy teljes életet élő ember.

„Marci bácsi” neve fogalom volt Endrődön és városunkban, Gyomaendrődön. Igazi tanító, akit érdekelt az egyetemes kultúra és annak szellemében élt. Rengeteget írt: verset, regényt, sporttörténelmet, életrajzokat. Nemcsak vallotta, hogy a sport az egyetemes kultúra része, hanem művelte is.

Fiatal korában futballozott, idős korában lelkes szurkoló volt. Szerette városunkat, fennmaradó helytörténeti munkái segítik az új nemzedéket a múlt megismerésében. Kedvelte a természetet, idős korában is sokat sétált szeretett településén.

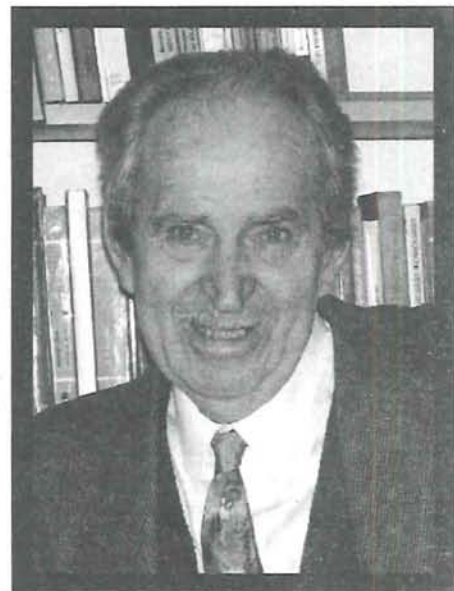
Szerette családját, szerényen, de büszkeséggel beszélt róluk.

Most mindenki visszagondol nemcsak alakjára, az apára, a társra, a nagyapára, a tanítványok szeretett tanárukra, a pályatársak a derék kollégára.

Kedves Marci Bácsi!

Én sajnos nem tartoztam tanítványaid közé. Szép történeteket hallottam Rólad és maradandó az a néhány előadásod, melyen részt vettem, és az a szintén néhány beszélgetés, melyet Veled töltöttem.

Ezek mind olyan élmények, melyek nagyszerű emberi mivoltod jellemezték. Példaértékű az a másik embernek járó tisztelet, mely egy köszönésedben benne volt. Egyik volt kollégád mondta egy beszélgetés során: „Marci bátyádnak idézel egy sort a Toldiból, ő ott folytatja, és elmondja fejből.



Másik pedagógustársad is kiváló memóriádat dicsérve mondta, hogy jegyzetek nélkül tanítottál. Városunk szülötte, Kunkovác László fotóművész mesélte a történetet, hogy mikor édesapjával a főiskolára jártál, az ottani professzor kétkedve tekintett a falusi, tanyasi tanítókra, de megváltoztattad a véleményed, mikor Villon egy verse említésekor Te elszavaltad a verset.

Emlékek és most már csak emlékek.

Még csak néhány pillanat, s az, aki velünk örült az életnek, a mi kedves Marci bácsink elköltözik oda, honnan nincs már visszatérés, oda, hol már nyitva várja az öröklét bölcsője, a sír.

Búcsúzunk a város Díszpolgárától, a szeretett Marci bácsitól.

„Legyen könnyű a hant, mely föléd fog domborulni, a síron túl életed legyen az örök világosság!”

Aldás és béke legyen drága poraid felett!

Gyomaendrőd, 2010. január 16.

Várfi András
polgármester

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK LETTEK

„Szép hazából szép hazamba, úton, mint a viharlámpa.
Onnan jövök, oda tartok, ahol pihennek a kardok.
Mint a madár kenyérmorzsát, viszlek, hozlak Magyarországra.
Árkon – bokron, hét határon, elférünk egy száraz ágon.”

Ezzel a versidézzel indította Petényi Szilárdné Hunya polgármestere, annak a három gyereknek a magyar állampolgársági eskütételét, akik januárban lettek magyar állampolgárok. Farkas Yvette, Farkas Anita és Farkas Lehel, akik Hunyán találták meg azt a helyet, ahol otthon vannak.

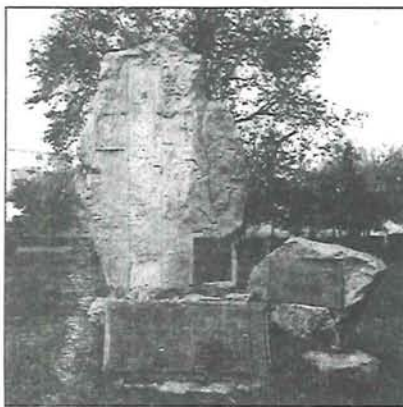
A bensőséges ünnepségen részt vettek a keresztszülők és a nagyszülők.

A három gyereket a nagyszülők nevelik nagy szeretetben és gondoskodással.

Kívánunk nekik sok szerencsét, kitartást, jó egészséget, hogy életútjuk olyanná váljék, amilyenné álmodják.



Helyreállítjuk a megrongált II. világháborús emlékművet



A januári számunkban már jeleztük, hogy a II. Világháborús emlékműről ellopott névtáblájának helyreállítását kezdeményezte a helyi KDNP. Ehhez várjuk civilszervezetek, intézmények, cégek és magánszemélyek csatlakozását illetve támogatását. Számlaszámunk az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél:

53200015-33419682
Nemzetközi: HU79 5320 0015 3341 9682 0000 0000
TAKBHUHB

Megjegyzésként írjuk oda az átutaló nevét és a célt: emlékmű felújítás

A Norvég kiállítás megnyitó ünnepsége február 8-án 16 órakor lesz. A kiállítást Várfi András polgármester úr nyitja meg.

Kedves Endródi Barátok!

Az Endródiek Baráti Köre 2010. március 6-án, 10-16 óra között tartja meg szokásos budapesti összejövetelét.

Szeretettel várjuk tagjainkat, de rajtuk kívül más és újabb érdeklődőket is, akik számára Endrőd neve kedvesen cseng.

Mint tudják/tudjátok a régi megszokott helyen - felújítás miatt - nem lehetséges a találkozót megtartani. Szerencsére sikerült újabb-talán jobb- helyre találni. Címe:

1054 Budapest, V. Alkotmány u. 9-11. „Alma Mater” étterem (Parlamenttel szemben, bejárat a Szemere utcai oldalon)

Megközelítése igen kedvező. Szombaton ingyen parkolási lehetőség közvetlenül a vendéglő mellett.

Vonattal érkezők, Keletiből: 2-es Metró-Kossuth tér; 78-as Trolibusz-Szemere u.; Nyugatitól – sétálva, valamint 2-es villamos, 15-ös busz, stb.

Előrendeléssel kétféle menüből lehet választani, 2000,-Ft-os áron:

A. Marhapörkölt tarhonyával és házi vegyes savanyúsággal + rétes

B. Roston csirkemell erdei gombamártással és rizszel + rétes

Kérjük, hogy aki részt kíván venni a találkozón, telefonon vagy e-mail-en jelentkezzen be legalább egy héttel a fenti időpont előtt. A buszrendelés, a vendéglő és a szervezők számára is szintén fontos a jelentkezők létszámának ismerete. (Természetesen bejelentkezés nélkül is mindenki szívesen látott vendég.)

Elérhetőségeink, Endrődön: Fülöp Imréné Kati, T: 06-66-284-435; M: 06-30-662-8551

Továbbá: Timár Imre elnök: T/F:06-1-326-7567; M:06-20-942-9331; E-mail: villbizt@citromail.hu

Szabó Béla vez. tag: T/F:06-1-326-6753; M:06-20-976-6322; E-mail: pille.1@online.hu

Budapest, 2010. január 23.

Baráti üdvözléssel: Timár Imre elnök

FELHÍVÁS

Az Endródi Községi Ház (eredeti neve: KATOLIKUS NÉPHÁZ) idén 80 éves. Az ünnepélyes megemlékezés május elején lesz.

Kérjük kedves Olvasóinkat, hogy akinek van olyan fényképe, amely valamilyen eseményt, rendezvényt ábrázol és a Népházhoz köthető, másolás céljából juttassa el hozzánk.

Ezen kívül szívesen veszünk bármilyen írásbeli visszaemlékezést is a fenti témában.

Szeretnénk ezeket az emlékeket közzétenni.

Köszönettel: Ungvályi János: T: 06 30 294 0650

Giricz László: T: 06 30 425 4512



Önnek joga van tudni...

Önnek joga van tudni, hogy miről döntött a Képviselő-testület januárban

A napirendi pontok megszavazása után a Képviselő-testület meghallgatta Várfi András polgármester úr két ülés közötti beszámolóját, és elfogadta a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót.

A két ülés közötti néhány esemény városunkban:

Belvíz és árvíz különböző készütségi fokok elrendelése, úszóverseny, galamb kiállítás, fogyatékkal élők nappali klubjának átadása

A Gyomaendrőd Liget fürdő szauna kert, gőzkabin és pihenőtér kialakítása

2010. január 14.-én a fürdő Felügyelő Bizottsága megtárgyalta a szauna kert, gőzkabin, és pihenőtér kialakításának lehetőségét. A Felügyelő Bizottság támogatta a fejlesztési elképzeléseket. A kivitelezés, valamint a gazdasági megtérülés számításait a győri Komfortcentrum Bútorüzlet adta. Az árajánlat alapján a kivitelezési munkák összes nettó értéke: 27.463.340 Ft

A véleményező bizottságok az előterjesztést megtárgyalták, és javasolták a testületnek az előterjesztés elfogadását.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata, mint tulajdonos egyetértett a beruházás megvalósításával, egyúttal felhatalmazta a Liget Fürdő Kft. a teljes körű lebonyolítással.

Ivóvíz ellátás és szennyvízelvezetési szolgáltatási díjakról szóló rendelet módosítása

A képviselő-testület 2009 novemberében tárgyalta első fordulóban a 2010. évre vonatkozó víz-és csatornadíjak módosítását. Az alapidíjakban változást nem tervezett a szolgáltató.

A decemberi testületi ülésre azonban a Békés Megyei Zrt jelezte, hogy a szennyvízcsatorna ágazatra kalkulált díjak nem megfelelőek, mert nem fedezik a költségeket. A 2010 januári testületi ülésre az új számításokkal elkészült az előterjesztés, és a döntési javaslatok közül az alábbi fogadta el a Képviselő-testület.

1. táblázat

ivóvízdíjak	hatósági	önkormányzati	lakossági
2010	289.80	246.90	175.50

2. táblázat

Csatornadíjak	Hatósági	Önkormányzati	Lakossági
2010	452.60	414.10	315.00

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő díjakról szóló helyi szabályozás módosítása

A Térségi Gondozási Központ 2009 januárjára elkészítette a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, s a térítési díjakról szóló, helyi szabályozás módosítását.

Ennek értelmében az intézményen belül szolgáltatásokra, és nem telephelyekre javasolta a megfizetendő térítési díjak megállapítását, így az igénybevevő bármely telephelyen azonos térítési díjért juthatnak hozzá az azonos szolgáltatáshoz.

A 2010-es évre a Gondozási Központ vezetője írásban jelez-

te, hogy módosítani szükséges az intézmény élelmezési nyersanyagköltségét, illetve az intézményi térítési díjakat.

3. táblázat

Nyersanyagköltség normák	2009. évi	2010. évi
Óvoda	135.-Ft	130.-Ft
Idősellátás 60 év felett		
Reggeli	175.-Ft	140.-Ft
Ebéd	295.-Ft	275.-Ft
vacsora	185.-Ft	175.-Ft

A 2010. február 1. napjától bevezetni kívánt intézményi díjak számításánál a Sztv. 115.§-a volt a kiindulási pont. Az első előterjesztésnél a 35%-os emelésben jelentős szerepet játszott az állami normatívák csökkenése, az ÁFA emelkedése, valamint az energia árának változása. A Humánpolitikai Bizottság elfogadta az ilyen mértékű térítési díjnövekedést, míg az Ügyrendi Bizottság ezt nem támogatta, és kérte a napirend elnapolását és a térítési díjak újbóli megállapítását.

Az ülést követően az intézmény a térítési díjak 10%-os emelésével végzett újabb számításokat, amelyet a Képviselő-testület elfogadott.

Döntés született a harmadik Tanyagondnoki Szolgálat kialakításáról, melynek munkáját a Gondozási Központ koordinálja.

A városi Egészségügyi Intézmény laboratóriumának működtetése

Városunk laboratóriuma 2007. január 1. óta nem végezhet laboratóriumi feldolgozást, mivel az ÁNTSZ átsorolta a JO kategóriába. Ezért megbízási szerződésben áll Szarvas Város Önkormányzatával, mint megbízottal. A szerződés 5. pontja értelmében a megbízott vállalta a mintavételhez szükséges eszközök biztosítását és a szállítás teljes költségét.

2009 novemberében a megbízott laboratóriumi feladatokat ellátó Dr. Hajzer Ildikó azzal a kéréssel fordult a Polgármester úrhoz, hogy a mintavételhez szükséges vérvételi eszközöket biztosítsa, mert az egészségügy finanszírozásának változása miatt a szarvasi laboratórium erre nem lesz képes. December hónapban folyamatos egyeztetés történt, és ennek hatására Dr. Torma Éva felhatalmazást kapott arra, hogy folytasson tárgyalásokat J1 besorolású laboratóriumokkal, s a legkedvezőbb lehetőségekről tegyen jelentést a Képviselő-testületnek. Addig is a betegek biztonságos ellátása érdekében az intézmény költségére gondoskodjon a mintavételi eszközökről. Az igazgató főorvos ezért 122.680 Ft-ot különített el 2010 január, február hónapra.

Szakmai gyakorlatszerzés támogatása – BMTT pályázat

A Békés Megyei területfejlesztési Tanács támogatni kívánja a diploma megszerzése és ezzel a tanulmányaik lezárása előtt álló, egyetemi oktatásban résztvevő fiatalok szakmai gyakorlat-szerzését Békés megyében. A rendelkezésre álló keretösszeg 4,8 millió Ft.

Előnyben részesül az a hallgató aki:

- Békés megyében állandó lakhellyel rendelkezik
- Magyarországi egyetemek, ezen belül kelet-magyarországi egyetemek, valamint budapesti egyetemek székhelyének vagy kelet-magyarországi telephelyének hallgatója
- A magasabb tanulmányi átlaggal rendelkező diák

Határidő: 2010. február 1.

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

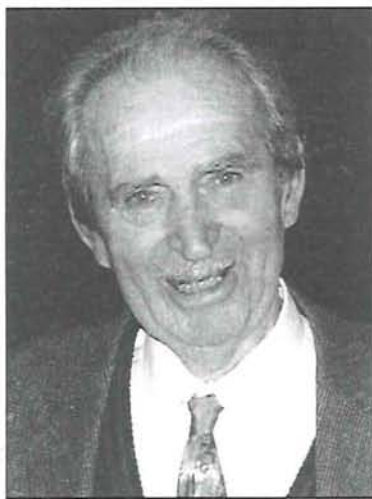
In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvvel billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íz, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Márton Gábor (Marci bácsi) (1924-2010)



Marci bácsi Endrőd külterületén, a Simai zug „Zseber” nevű részén, a Simai Holt-Körös-ág közelében épült tanyaépületben született 1924. december 6-án. A zord téli időjárás miatt szülei csak december 11-én tudták szekérral bevinni Endrődre, a plébániára, így ez a nap került bejegyzésre születési dátumként.

Nagypám, Martinek Miklós Erdélyben, Petrosényban lakott, 1910 körül nősült meg először. 1918-ban felesége és egy picit gyermeke spanyol náthában meghalt. Őt árvát hagyott maga után az első feleség. Az ötgyermekes özvegyember újra nősült, egy endrődi barátja (ha jól tudom Szurovecz Irmének hívták, aki Petrosényban a vasútnál együtt dolgozott vele) „közvetítésével” egy endrődi lányt, Timár Terézt vette feleségül másodszor, aki hiába várta haza gyűrűs vőlegényét a háborúból. Endrődre jött, és itt élték egyszerű életüket. Hat közös gyermekük született még a „meglévő” öt mellé.

A tizenegy gyermek nevelése ebben a nehéz történelmi és gazdasági korszakban bizony nem tette lehetővé, hogy gond nélküli gyermekkoruk legyen. A tanyáról a család hamarosan beköltözött a faluba, Endrődre. A Selyem utcában sikerült egy egyszerű falusi épületet megvásárolniuk.

A család igen szűken élt, különösen akkor vált még nehezebbé az életük, amikor a családfenntartó apa meghalt, és a törekény természetű Teréz asszonyra maradt a gyerekek ellátásának, felnevelésének gondja.

A kisebbek az apa munkaadójának, a MÁV-nak a szegedi árházába kerültek, ahol gondos nevelésben volt részük.

A kis Márton Gábor, akit már akkoriban is mindenki Marcinak nevezett, jó tanuló, sőt kiváló előmenetelű diák lett az árház szegedi iskolájában. Meghatározó élménye volt ebben az időszakban az, mikor a diákok egyik délutáni közös sétája során a szegedi Tisza-parton először meglátta – és később is még többször is látta – a nemzet akkor már megrendült egészségű és megtört lelkű nagy költőjét, Juhász Gyulát magányosan üldögélni és sétálni.

Így találkozott a kis diák az élő legendával, akiről a tanárai meséltek neki, mikor arra kérte őket.

A tanárai elbeszélései és az irodalom szeretete olyan nagy hatást tettek rá, hogy ez az élmény egész életére meghatározó lett: beleszeretett az irodalomba, különösen a verseket szerette, főleg Juhász Gyula versei és mellette még Ady költeményei voltak a kedvencei.

Ő maga is megpróbálkozott az írással. Első versei Szegeden a MÁV-intézet diáklapjában jelentek meg, és később kisebb-nagyobb megszaktításokkal folyamatosan írt. Írt a diákletről, később írt a munkájáról, írt az iskolákról, írt a tanyavilág embereiről, írt a pedagógusi munkáról, merthogy felnőve a tanítói hivatást választotta. Iskoláit Szegeden, majd az akkor újra Magyarországhoz

tartozó Újvidéken és – rövid idejű kitérővel – Kaposváron végezte.

1944 karácsonyán Szegedről tért haza vonattal. Mikor a gyomai vasúti hídhöz értek, orosz katonák állították meg a vonatot, ingre-glóriára levetkőztették az utasokat, de épségben elengedték őket, így szenteste egy szál ingben, mezítláb érkezett meg özvegy édesanyjához, aki először megijedt tőle, azt gondolta, hogy rémeket lát.

Tanítói pályáját helyettes tanítóként kezdte 1944-ben, mindjárt a szülőfalujában, méghozzá a tanyavilágban, Csejtpusztán, ahol öt évig ott is ragadt az őt szerető nép körében.

Pedagógusi pályafutása alatt végig Endrődön ill. az Endrőd környéki tanyavilágban maradt. Itt igyekezett az új nemzedékek tudását megalapozni.

1946-tól már véglegesítették állásában, mert – sajnos – sok tanító soha nem jött meg a háborúból, szükség volt a fiatal, lelkes pedagógusokra. Így történt, hogy Marci bácsi fiatal tanítóként a pályáját a háborútól megrokkant ország felnövő új generációjának tanításával kezdte, kezdte meg és folytatta is míg ereje engedte.

Véglegesített tanítói állásban tehát 1946-ban Csejten kezdett dolgozni. Endrődön lakott, Csejten tanított, a kilenc kilométert az első két évben futva tette meg, kora reggel oda, délután vissza. Két év múlva már káptott a községtől egy biciklit, amivel a dolog leegyszerűsödött, persze csak száraz időben, mert sáros földúton –ugye– nem lehet biciklizni. Ilyenkor a köves út mellett, a Simai halomnál, Rófuszéknál letette a biciklit, onnan pedig az apostolok lován tette meg a maradék három kilométert az iskoláig.

Begyűjtött a vaskályhába, mert ő volt egy személyben az iskolaszolga is, és várta a gyerekeket. Ma már el sem tudjuk képzelni, hogy ezt valaki így megcsinálná.

Mikor a csejti és a varjasi iskolát bezárták, a gyerekek Nagylaposra kellett, hogy járjanak iskolába, nem ritkán négy-öt kilométerről, ebben az időben Nagylapson is száz feletti volt az iskola tanulójának létszáma.

A legtöbb időt itt, Nagylapson töltötte el, ahol már felesége, Jolika néni is csatlakozott hozzá, nem csak az életben, hanem a tanítói munkában is.

Megélt élete, amelyet nyugodtan nevezhetünk teljes életnek, lehetővé tette, hogy három generációnak is megtaníthassa, hogy miért is kell büszkének lennünk arra, hogy magyarok vagyunk, hogy ez a kis nép nem hátrébbvaló egyik más nemzetnél sem.

Messze földeket bejárt, de mindig boldog volt, ha az endrődi templom tornyát hazatérve újra meglátta.

Szeretett tanítani, szerette a sportot, amelynek fiatal korában futballistaként aktív részese volt. Később szervezője, lelke, motorja volt a fiatalok versenyszerű és nem versenyszerű sportolásának, elsősorban az iskolai kereteken belül, de sportkörülmények is évekig dolgozott társadalmi munkában.

Szabad idejében írt. Írásai egy része néprajzi, szociológiai témákat érintett, az egyszerű emberek életéről és az endrődi emberekről írt, de emellett papírra rögzítette tanítói élményeit, tapasztalatait is. Emellett színdarabok, mesejátékok megírására is talált időt, amelyeknek előadásait is megszervezte.

Ezek a színelőadások az endrődi külterületi, tanyai élet kedves színfoltjai voltak, az iskolákban zajlottak le, az azokon részt vevők a mai napig jó szívvel emlékeznek ezekre az eseményekre.

Az élete során összegyűjtött anyagok feljegyzések alapján idősebb korában több könyvet is írt, amelyek alapvető források az endrődi nép élete iránt érdeklődőknek, egyetemi, főiskolai szakdolgozatokat készítő fiatalok kifogyhatatlan forrásanyagot találhatnak feljegyzéseiben, könyveiben.

Több könyvét sikerült összeszerkesztenie, kinyomtattatnia. Ebben mindig segítséget kapott szeretett falujától, ismerősitől és nem utolsósorban volt diákjaitól.

Leginkább összegyűjtött versei kiadásának örült.

Sajnos nem tudta minden könyvét sajtó alá rendezni, mert közbeszólt a sors. Tudjuk, hogy még mindig vannak az íróasztalában kiadásra vagy szerkesztésre váró feljegyzések, írások, sőt még újabb tervek szótt, de ezeket a tervek újabb könyvek írására már nem tudta megvalósítani, 2010. január 7-én kihullott kezéből a toll.



HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

Kazinczy Szépkiejtési Verseny a Kis Bálint Általános Iskolában és Óvodában

2010. január 11-én került megrendezésre a Kazinczyról elnevezett „Szép Magyar Beszéd” Verseny, amelyet Hunya Jolán tanárnő rendezett, immáron sokadik alkalommal.

Két korosztály: 5-6. valamint 7-8. osztály szabadon választott és kötelező szöveg olvasását hallgatta meg a zsűri.

A legszebben olvasó és beszélő tanulók a következők voltak:

5-6. osztályos korosztályban:

Első helyezett: Hunya Réka 6.b, második: Szonda Lili 6.b, harmadik: Uhrin Barbara 6.b.

7-8. osztályos korosztályban:

Első helyezett: Tóth Vanda 8.b osztályos tanuló, második helyezett: Sipos Fanni 7.b, harmadik: Almási Viktória 7.a.

Felkészítő nevelők: Kónya Márta, Balla Károlyné és Hunya Jolán tanárnők.

Egy derűs tanítási órán

2010. január 15-én az ötödik órában Ökrös Katalin tanárnő a 8. a osztályban bemutató osztályfőnöki órát tartott, amelyre minden felsős pedagógus ellátogatott.

Az óra tananyaga önismeret és társismeret volt. A gyerekek körben ültek, szabad teret hagytak a játékos feladatoknak. Érdekesek és elgondolkodtatóak voltak az önismeretet fejlesztő játékok. Valóban az önkép, önbemutató, önmegismerés állt az óra középpontjában, de kapcsolat-teremtésről, egymást megismeréséről és elfogadásáról szóló játékos feladatokat is megoldottak osztályfőnökük irányításával.

A feszültség oldására, kommunikáció- és metakommunikáció fejlesztésére is jutott idő a vidám hangulatú, jól szervezett és irányított órán, ahol változatos munkaformában dolgoztak a tanulók.

A Kis Bálint Általános Iskolába és Óvodába hívogató programok...

- 2010. február 23-án kerül megrendezésre immáron sokadik alkalommal a rendkívül népszerű **Iciri-Piciri** mesemondó és meseillusztrációs verseny.

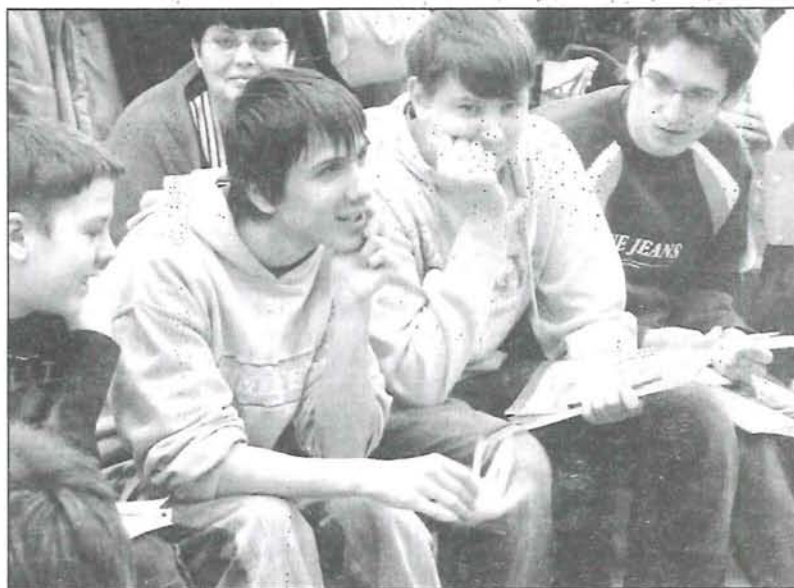
- 2010. március 17-én a Hősök úti épületegység aulájában a leendő első osztályos gyermekek szüleinek tájékoztató-jellegű szülői értekezlet lesz.

- 2010. március 22-25. között nyílt napokat tartanak az intézményben. Az általános iskolai oktatásba a Hősök úti épületben, az óvodai élet mindennapjaiba pedig a Kossuth úti Százszorszép Óvodában kaphatnak bepillantást az érdeklődők.

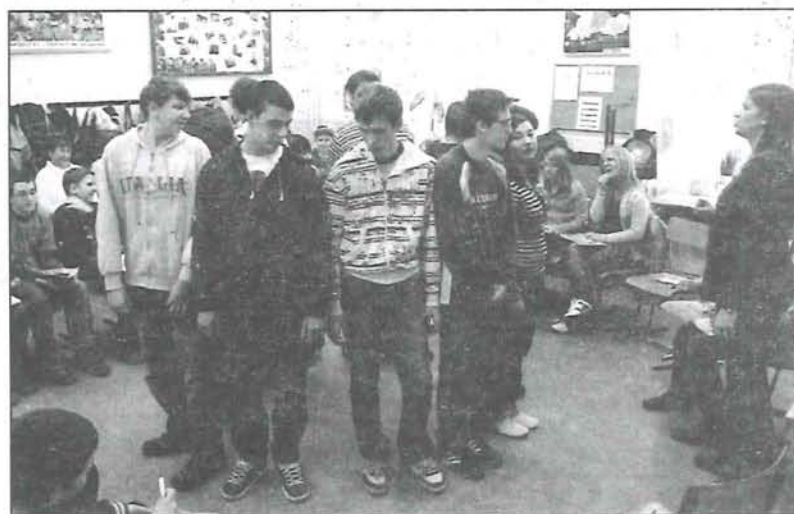
- 2010. március 26-án „Ovikóstolóra” és „Sulikóstolóra” várják a kedves vendégeket. A Kossuth úti óvodában és a Hősök úti épületben játszhatnak, énekelhetnek, tornázhhatnak a gyerekek, valamint finom falatokkal is kedveskednek az óvó- és tanító nénik.



Kazinczy verseny



Derűs tanítási óra



Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
Február 14-én és 28-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnap misede.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor, hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 17 órakor vasárnap előesti mise.

FEBRUÁRI ÜNNEPEK

- 2. kedd: Gyertyaszentelő Boldogasszony
- 3. szerda: Szent Balázs püspök, vértanú
- 5. péntek: Szent Ágota szűz és vértanú
- 6. szombat: Miki Szent Pál és társai vértanúk
- 7. vasárnap: Évközi 5. vasárnap
- 8. hétfő: Emiliáni Szent Jeromos
- 10. szerda: Szent Skolasztika szűz
- 11. csütörtök: A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária
- 14. vasárnap: Évközi 6. vasárnap
- 17. szerda: Hamvazószerda
- 21. vasárnap: Nagyböjt 1. vasárnapja
- 22. hétfő: Szent Péter apostol székfoglalása
- 24. szerda: Szent Mátyás apostol
- 28. vasárnap: Nagyböjt 2. vasárnapja

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

LEVÉL ADVENT IDEJÉN

(Kondor Katalin újságíró, a Magyar Rádió volt elnöke)



Beteg a világ, bizony, Uram, nagybeteg. Az olyan zseniális váteszek, mint Ady, már évszázada látták ezt. Mi meg azt látjuk, hogy azóta még betegebb. Mit tegyünk, Uram?

Sohasem írtam Neked levelet. Mert már gyermekkoromban úgy gondoltam, nekem a kérés nagy szégyen, pedig még nem is ismerhettem Nagy László versét. Most írok, és kérek. Sokak nevében, és alázattal.

Ne büntess bennünket többé, Uram! Nézd el nekünk, hogy mi folyton csak várunk, ráadásul nem Rád, a Te eljöveteledre, hanem bizony a sült galambra, arra, hogy a dolgok maguktól rendeződjenek.

Végtelen a mi adventünk, Uram, és hitetlen. Nem bízunk már a magunk méltóságában; reményvesztettek vagyunk, és ostobák. Olyanok szavának hiszünk, akiknek nincs egy igaz gondolatuk sem. Pedig egy másik vátesz már régen megmondta: „Gyalázatos hazugok megrontották a szavak becsületét.” Őt Karinty Frigyesnek hívták.

Kérek, tehát Uram, hogy ebben a félelemre és megfélemlítésre alapított világrendben szállást találj a jó emberek szomorú szívében. Tudom, hogy érdemtelenek vagyunk a szeretetedre, mégis könyörületért esengek. Gyújts világosságot bennünk, és adj bátorságot nekünk. Mondd, hogy ne túrjuk tovább napi megaláztatásainkat, mond, hogy kergessük el a kufárokat. Segíts nekünk kimondani, hogy elég volt! Elég a nemzet kiárusításából, elég a rablásból, az ország elszegényítéséből, beteggé tételéből, a szemkilövésekből, a jogtiprásokból, történelmünk ellopásából.

Most az egyszer nem leszek szerény, Uram! Sokat kívánok. Adj erőt, hogy ne a tagadásodban legyünk szilárdak, hanem igenléseidben. Adj hitet, hogy lehetséges és érdemes embernek lenni, s hogy az életnek van értelme és célja.

S ne haragudj azért sem, kirekesztettünk Téged Európából. Legálábbis a Nagy Átverés Globális Uniójából. Megvagy Te enélkül is,

tudom, csak mi nem vagyunk meg Nélküled. Rád vár a világ, Uram, csak nem tudja, mert ostoba. Bocsásd meg ezt neki. S bocsásd meg nekünk, szegény magyaroknak is azért, hogy van itt néhány millió múltját, örökségét, kultúráját vesztett ember, akik kilátástalan, lelketlen világot akarnak utódaikra hagyni. Tudod, nekünk most legnagyobb ellenségünk a gyöngeségünk, ne haragudj ezért se. Van ennek is oka, de nem magyarázokdom.

Adj tehát karácsonyi ajándékot nekünk, de ne satnya vágyainkat nézd, hanem hozz méltó életet! Mint Wass Albert írja:

„A látszat csal. Isten ma is a régi.
Te hagytad őt el, te s a többiek,
s míg vissza nem zarándokoltok Hozzá,
s a múlt hibáit le nem törlik:
magyar földön nem lesz új
Magyarország,
Gaz és szemét nem terem nemzetet!
S a gyűlöletet nem mossa le semmi,
csak az összetartó igaz szeretet!”

Ezeket a gondolatokat azért közöltük, mert nemcsak advent idejére, hanem egész évben aktuálisak. (szerk.)


Hamvazószerda, a nagyböjt kezdete



A húsvétot megelőző negyvennapos böjt a keresztények számára bűnbánati időszak, amely alkalmat ad a lemondásra, a hitben való elmélyülésre és kiengesztelődésre, hogy méltóképpen felkészülhessenek a húsvétnak, Jézus Krisztus feltámadásának megünneplésére.

Miért éppen negyven napig tart a nagyböjt? A Szentírásban számos esemény kapcsolódik a negyvenes számhoz. Jézus Krisztus nyilvános működésének megkezdése előtt negyven napot töltött a pusztában. Negyven napig tartott a vízözön, negyven évig vándorolt a pusztában a zsidó nép, Mózes negyven napig

tartózkodott a Sinai-hegyen és Jónás próféta negyvennapos böjtöt hirdetett Ninivében.

A böjt vallásos gyakorlata a bűnbánat, a megtisztulás, az áldozat és a könyörgés kifejeződését szolgálja, 

Papok éve - endrődi származású papok újmisési képei



„Ez az én testem . . .”

K3



7.



„Akaratod ientis iennem,
Mert Te vagy az én Istenem.”
(142. zsoltár 11. b.)

ELSŐ SZENTMISEALDOZATOM
EMLEKERE

Endrőd, 1942 április 6-án.

FAGGYAS ISTVAN

A képekért köszönetet mondunk a következő híveknek: Gyuricza Zoltánné, Hegedüs Bence, Harnos Vincéné, Ugrin Gyuláné, Hanyecz Béláné, Giricz László, Paróczai Lászlóné, Szujó Györgyné, Szántó Béláné (Újkígyós)

„Isten kegyelmétől vagyok az,
ami vagyok.”

(1. Kor. 15, 10.)



PAPPÁSZENTELÉSEM
és
ELSŐ SZENTMISEM
emlékére

Szeged—Endrőd,
1955. június 19—26

UHRIN GYÖRGY

Uhrin György

Istenem és mindenem!

PAPPÁSZENTELÉSEM
ES
ELSŐ SZENTMISEM EMLÉKERE.

Budapest, 1964. május 3-án.
Endrőd, 1964. május 10-én.

Sóczó Ferenc
piarista

jelzi az embernek Isten iránt tanúsított szeretetét és az érte való áldozatvállalását.

Hamvazószerdá az őskeresztény hagyományból merít: a hívők a vezeklés részeként hamut szórtak a fejükre. Még ma is őrzik ennek emlékét: az előző évben megszentelt és elégetett barka hamujából a pap hamvazószerdán (és nagyböjt első vasárnapján) keresztet rajzol a hívek homlokára, miközben ezt mondja: „Emlékezzél, ember, hogy por vagy és porrá leszel!” A hamu egyszerre jelképezi az elmúlást és a megtisztulást.

A VII. században alakult ki a mai gyakorlat, hogy a nagyböjt kezdetét az első vasárnap előtti szerdára tették, így hamvazószerdától húsvét vasárnapig nem negyven, hanem negyvenhat nap telik el, ugyanis a közbeeső hat vasárnap nem böjti nap.

MEGHÍVÓ

Egyházközségi farsangi vacsora

Február 13-án, szombaton este 6-órától lesz az egyházközségi vacsora az endrődi Hídfő étteremben (Domboszög). A vacsorajegy ára: 1.300-Ft/fő. A vacsora: marhalábszár pörkölt vagy vegyestál, melyet a jegy vásárlásakor jelezni kell.

Kérjük, hogy lehetőség szerint tombolatárgyakkal is járuljunk hozzá a jótékonyági vacsora célkitűzéséhez.

Az összes bevételt a Szent Imre Alapítványra szánjuk, tehetőink rendbetételére.



Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sócsó Géza

SZENT OSZKÁR

Ünnep: február 3.

*Corbie mellett (Picardia), 801. +Bréma, 865. február 3.



Oszkár 801-ben született a Frank Birodalom északi tartományában, Picardiában, a Somme-folyó mellett, Amiens közelében. Mivel korán árvaságra jutott, a corbie-i bencések nevelték. Eleinte nem akart szerzetes lenni, csak életének egy nagy élménye indította erre: a hatalmas Nagy Károly császár halála (814). Olyan megrendítő volt számára a világi hatalom elenyészése, hogy elhatározta: szerzetes lesz.

Nemsokára tanítani kezdett a kolostori iskolában, majd 823-tól a Korvey-ben alapított új kolostor tanára

és prédikátora lett. Itt érte különleges hivatása, amely az északi misszióra rendelte.

Már a 8. század folyamán többször is fölmerült Dánia és Svédország misszionálása, el is indultak néhányan, de sikert nem értek el. Szent Willibrordnak dolgavegetlenül kellett elhagynia Dániát; a fríz származású Luidgert pedig a császártól kapott sorozatos megbízatások miatt nem tudta terveit végrehajtani a misszióban. Jámbor Lajos uralkodása alatt azonban kedvezőbb helyzet kínálkozott: 826-ban Harald dán király frank segítséget kért trónja megszerzéséhez, majd ugyanezen év júliusában a Mainz melletti St. Albánban négyszáz férfi társaságában megkeresztelkedett. Az esemény nagy föltűnést keltett, és világosan látszott, hogy talán soha vissza nem térő alkalom kínálkozik Dánia megtérítésére. S erre a műre rendelte az Úr Szent Oszkárt.

Oszkár huszonöt éves volt, amikor apátja, Wala, a császár kérésére, aki szerzeteseket kért a dán király mellé, őt jelölte ki. Teljes szívvel igent mondott, pedig veszedelmes feladatra vállalkozott, úgyhogy szerzetesársai közül csak egyetlenegy, Autbert csatlakozott hozzá.

Végighajóztak a Rajnán, majd elhaladva a fríz partok előtt megérkeztek Dániába, ahol Oszkár azonnal hirdetni kezdte az evangéliumot. Am a következő esztendőben már elűzték őket.

829-ben újabb lehetőség nyílt a misszió előtt: Björn, svéd király meghívta Oszkárt, aki az időközben meghalt Autbert helyett Witnárral indult útnak, és 830 tavaszán kötöttek ki a Stockholmtól nyugatra lévő Birkában. Itt épült az ország első keresztény temploma.

Másfél év múlva jelentést küldtek a császári udvarba, s ennek alapján Lajos császár úgy látta jónak, hogy birodalma északi határán alakítson ki missziós központot, mégpedig Hamburgban. Oszkárt kinevezték missziós püspöknek, a püspökséget a 831. évi dienedhofeni birodalmi gyűlésen alapították meg, és Oszkárt 832-ben szentelte föl a metzi püspök, Drogo. IV. Gergely pápa érseki címet adott Oszkárnak, és kinevezte egész Skandinávia pápai legátusává, ami azt jelentette, hogy az egész északi terület misszionálását rábízta.

Oszkár ezután egyik munkatársát, Gautbertet püspökké szentelte, és Svédország térítésére küldte, maga pedig Dániában maradt, és Hamburgból intézte az ország térítését.

Tizenhárom évig dolgozott, közben sok kudarcban és csalódásban volt része. Élete nagy megpróbáltatása azonban 845-ben érte, amikor egész addigi munkáját megsemmisítették: a normannok lerombolták Hamburgot, a dánok föllázadtak a kereszténység ellen, a svédek pedig elűzték Gautbertet. Oszkárnak is futnia kellett, s maga mögött hagyva földült székhelyét, Brémába menekült.

Ugyanennek az évnek augusztusában meghalt a brémai püspök. Magától értetődőnek látszott, hogy Oszkár vegye át az üres püspöki széket és a hamburgival együtt kormányozza tovább, ám ez ellen a kölni érsek hosszasan tiltakozott. Így Oszkár csak 858-ban lehetett brémai püspök, s a hamburg-brémai egyesített püspökség csak 864-ben jöhetett létre. És eközben - a teljes összeomlás ellenére - Oszkár újrakezdte Dánia és Svédország térítését. 852-ben Sigtunába ment, ahol Olaf svéd király népével együtt megkeresztelkedett. A püspök elszánt bátorsága, a király jóakarata és egy népszavazás - melyen a kereszténységet választották - jelentette azt a kedvező helyzetet, amelyből a kegyelem az országra áradhatott. Oszkár hamarosan egyik tanítványára, Rimbertre bízta a svéd misszió folytatását.

Amikor 864. február 3-án Oszkár Brémában meghalt, ez a Rimbert vette át a püspökségét. Ünnepét 1969-ben vették föl a római kalendárjumba azzal a meggondolással, hogy a nagy térítők között Észak Apostola is helyet kapjon.

Oszkár püspök életét tanítványa és utóda, Rimbert írta meg, aki nélkül alig tudhatnánk róla valamit, mert saját írásos hagyatéka jelentéktelen. Rimbert azonban sok mindent följegyzett, egész a szerzetesi éveik visszamenőleg. Tőle tudjuk a következőket:

Oszkár szerzetességének éve alatt az erények megszerzésével Isten igaz harcosává lett, aki egészen ráhagyatkozott a kegyelem vezetésére. Egyszer pünkösd vigíliájának éjszakáján látomása volt, amelyben hangot hallott, és az ezt mondta neki: „Indulj és menj, és a vértanúság koronájával fogsz megtérni hozzám!”

A szent „izzott Isten ügyének szeretetétől”. Csodálatos volt benne, hogy sem testi alkata, sem egyéni vágyai nem missziósának rendelték, Krisztus mégis a küzdelmekkel teli apostoli étellel ajándékozta meg. Külsőleg mindhalálig apostol volt, de belül a szívében nem szűnt meg szerzetes lenni. Amikor Isten ígését hirdette, csak az a cél lebegett a szeme előtt, hogy embertársain segíthessen. Amint azonban alkalma adódott, azonnal visszavonult és az imádság csendjében és a magányban tanulta az isteni Bölcsességtől, hogyan kell az üdvösségre segítenie felebarátait. A vakoknak szeme, a sántáknak lába, a szegényeknek és árváknak atyja akart lenni.

Életrajzírója külön kiemeli, hogy soha semmit nem markodott el, és egy megfontolatlan döntést sem hozott. A nehezebb kérdésekre hosszabb időt szánt, s csak a kegyelem világosságának elnyerése után döntött. De amit így elhatározott, ahhoz tiltakozások ellenére is ragaszkodott. A kegyelem pedig gyakran látomások formájában jelentkezett a lelkében. És ez nem jámbor középkori állítás, mely szerint szentet nem lehet elképzelni látomás nélkül, hanem az eleven hitre kapott isteni válasz, amellyel Oszkár bizonyosságot kapott arra, hogy szívének Istenre hallgatása nem süket csendre, hanem az élő Istenre való figyelés.

Szíve nagy vágya volt a vértanúság. Meghívásának látomásában erre ígéretet kapott, és Rimbert úgy ítéli, hogy ez az ígélet - bár Oszkár nem ontotta vérért Krisztusért - beteljesedett: „A vértanúságnak ugyanis két fajtája van: a rejtett, amely az Egyház békés korszakaiban valósul meg; és a nyilvános, amely az üldözések idején látható. Ambar a szívében mindkettőre kész volt, Oszkárnak csak az első adatott meg. Mert egy olyan embernél, aki annyi testi szenvedést és lelki próbatételt állt ki az Urért, nem lehet kétségbe vonni a vértanúságot.”

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

A január iskolánkban a matematika hónapja. Ekkor rendezték a Varga Tamás matematika verseny második fordulóját, amelybe a megyéből tizenhét versenyző jutott. Nagy örömünkre a január 12-i megyei fordulót Bela Gréta 8. osztályos tanuló 88%-os teljesítménnyel megyei másodikként zárta, és ezzel az országos fordulóra jutott.

A Dugonics András matematika verseny második fordulójába bejutott 21 tanulónk január 20-án versenyzett az országos fordulóra jutásért. A feladatok nehezek voltak, de Bela Gréta és Czinczár Nikoletta nyolcadik osztályos tanulóknak sikerült teljesíteni az országos versenybe kerülés szintjét. Minden versenyzőnek gratulálunk, a továbbjutóknak eredményes versenyzést kívánunk. Felkészítőjük: Cseh Jánosné

Sporteredményeink

Körzeti Úszóverseny Gyomaendrőd

Varga Zsanett mellúszás 3. helyezett
Nagy Balázs gyorsúszás, hátúszás 1. helyezett,
mellúszás 3. helyezett
Rákosfalvi Dóra hátúszás 3. helyezett
Kurilla Viktor gyorsúszás, hátúszás 3. helyezett
Varga Gergő gyorsúszás, mellúszás 3. helyezett
Nagy Tibor mellúszás 3. helyezett

Körzeti Asztalitenisz-verseny Dévaványa

Rákosfalvi Dóra 2. helyezett
Hanyecz Barbara 3. helyezett
Czinczár Nikolett 3. helyezett

Kurilla Viktor 1. helyezett
Papp Bence 2. helyezett
Szerető Norbert 3. helyezett

Körzeti Sakkverseny Dévaványa

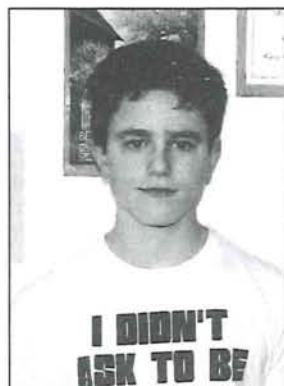
Bela Gréta Virág 1. helyezett
Rákosfalvi Dóra Klaudia 1. helyezett



Felső kép: Nagy Tibor

Balra: Rákosfalvi Dóra

Balra lenn: Nagy Balázs



Igyunk szépen!

Katinka néni szépipírási versenyt rendezett az osztályban. Petőfi Sándor Itt van az ősz, itt van újra című versét kellett lemásolnunk. Mindenki nagyon igyekezett, hogy győztes legyen. A munkáinkat az alsós tanító nének zsűriérték. Nagyon szoros volt a verseny. Csak a hibátlan munkák maradtak a döntőben: En 2. helyezést érttem el. Máskor is benevezek.

Cziriz Bettina
2. osztályos tanuló



Szépipró verseny



Balra:
Bela Gréta

Jobbra:
Czinczár
Nikoletta





Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szandra István

Timár Antal

Endrőd története a középkorban (A honfoglalástól 1696-ig) - Gyomaendrőd, 2005. (részlet)

A XV. századi Békés megyei kisnemesi falvakról többnyire elmondható, amit az ún. kuriális falvakkal kapcsolatban szokás emlegetni. Olyan kisnemesek lakták őket, akiknek egyetlen telkük volt, de azt nem jobbágyaik, hanem maguk művelték. Az ilyen nemesek életszintje is megfelelt a jobbágyokénak, ám nemesi jogokkal, kiváltságokkal rendelkeztek. Természetesen voltak közöttük olyan családok is, akik több faluban is birtokosok voltak, illetve jobbágytelkekkel is rendelkeztek. Voltak olyanok is, akik nagyobb uradalmaknál vállaltak gazdatiszti munkát, de közülük kerülhettek ki a vármegye alispánjai, szolgabírái is. A differenciálódás ellenére, úgy gondolom, a Békés megyei nemesség életmódját, vagyoni helyzetét általában véve jól tükrözi az a szerződés és végrendelet, amelyek a XVI. század második feléből maradtak ránk. A szerződés olyan ház építésére kötelezi az építetőt, amelyben három szobának és kamrának kellett lennie. Hozzáteszem, hogy a XV-XVI. század kis- és középnemesi házai vályog- vagy vert falú, fából, esetleg paticsból készült épületek voltak. (Ékkor már a jobbágyok házai is két-, illetve háromosztásúak voltak, és hasonló anyagból készültek.) A végrendeletben egy kisnemes özvegye a fiára hagyta a házat, továbbá hét ökröt, kilenc tehenet, kilenc nagy és három kis ólomcsészét, kilenc kerek, hét négyszögletes tálat, öt ólomkancsót, két rézmozsarat, három vaskanalat. Mostohalányainak a szekrényben levő fehéreneműit hagyta.

Szinte bizonyos, hogy Endrőd lakóinak egy része is az előzőekben vázolt módon élhetett. A mai település belterületéhez viszonyítva a középkori falu házai a Templom-halomtól (Körös-híd) keleti irányban kb. az Apponyi út, déli és délnyugati irányban pedig kb. a Lásbas és Csurgó utcák által határolt területen helyezkedhettek el.

Az itt lakók házait, életmódját csak más település(ek)en végzett ásatások alapján képzelhetjük el, ugyanakkor templomuk mindenképpen a viszonylagos jómódról árulkodik. A középkorban egy település templomának nagysága, felszereltsége mindig tükrözte az ott élők anyagi helyzetét, s a templomról megbízható forrásokkal rendelkezünk. Az endrődi Historia Domus leírása alapján „rekonstruálható” az épület. Igaz, ez a leírás a XVIII. századi újrateremtés utáni, 1753-as helyreállítási munkálatokat követően készült, de mivel akkor „csak” felújították a középkori templomot, így az megőrizte eredeti külsejét, jellegzetességeit: „A hajó mennyezetes, a szentély bolthajtásos... a tető zsindelellyel fedve. A kórus szilárd oszlopokon és



Az elpusztult XV. századi templom helye az ártérben



Endrőd látképe a XV. században - rekonstrukciós rajz

bolthajtáson nyugszik...A sekrestye boltozatos, ablakai vasrostélylyal ellátva.” Tornya nem volt, de a középkor szokásainak megfelelően egy fából ácsolt harangláb állhatott mellette. A templom egy kb. 8-9 öl (16-17 m) hosszú és 4,5-5 öl (8-9 m) széles téglapépület volt, félköríves szentélyzáródással. A Historia Domusban találtam egy 1736-os utalást arra vonatkozóan, hogy – csakúgy, mint napjainkban – a templomot már építése után, amely a XV. század elejére tehető, Szent Imre herceg tiszteletére szentelték fel.

Az endrődi nemesek többsége, mint királyi ember jelen volt a XV. században több, a szomszédos településekkel kapcsolatos birtokpernél vagy más jogügyleteknél. Csak néhány példa: Kövér László 1435-ben, Kőre Mátvás 1454-ben, 1458-ban, 1469-ben, Fodor Ambrus, Harasztos Miklós és Harangi Antal pedig 1475-ben voltak kijelölt királyi emberek. Néhány endrődi nemes az akkori megyei vagy országos „politikai élet” első vonalában találunk. Amikor 1447-ben Hunyadi János kormányzóként országgyűlést hirdetett, Békés vármegye egyik követe Harasztos Domokos volt.

1479-ben pedig Both Miklós volt megyénk alispánja. Volt gazdatiszt is a község nemesei között: Kőre Bálint 1467-ben a Csolt-nemzetéből származó Ábránfyak egyik gazdatisztje volt.

A XV. századi endrődi nemesek közül néhánynak a nevét az említett 1425-ös oklevélben olvashatjuk először és utoljára. A XVI. században viszont több új név tűnik fel a forrásokban: a már ismert Csarnai, Pálffy, Kamuthy családokon kívül a XVI. században Endrődön laktak még a Szalai, Nagy, Bernóthy, Eszes, Seres, Veres, Dienes és Vas családok (lehet, hogy a Vas-Vasas, Both-Botos ugyanazon nevek két változata).

A XVI. században a „régii” és új nevek viselői közül többet is a vármegye vezetői között láthatunk. 1508-ban Balassa Kálmán volt az egyik szolgabíró, 1514 és 1524 között pedig Haranghy Lénárd volt a megye alispánja. Haranghy Lénárd 1527-ben országgyűlési követ is volt. Két endrődi származású szolgabíróról tudunk még a XVI. században: Bernóthy András 1549-ben, Seres Boldizsár pedig 1552 és 1560 között töltötte be ezt a tisztséget. Érdekességként jegyzem meg, hogy volt egy képzett jogász (ügyvéd) is az endrődi nemesek között. Haranghy Miklós 1507-ben az erdélyi káptalan előtt képviselte megbízóit. (Természetesen nyilván több jogi „végzettségű” ember is élt a XV-XVI. századi Endrődön, de csak egyikük neve maradt fenn.)



Események, emlékek 1945-1950.

Folytatva gyermekkori emlékeim sorozatát 1944 végétől, majd elfeledtem, hogy amikor az oroszok beszállásoltak a Hősök Emlék útja 57. alatti G. Nagy-házba, jó pár napig egy T-34-es harckocsi is beállt a bejáróba lövegtorony csóvel a Holt-Körözs felé, tehát az udvarunk felé. A bejáróba kétfelől lévő kerékvető beton műtárgyakat „kétfelé” kinyomta. Ez így maradt egészen 1950-ig, amikor is a házat a „proletár hatalom elkommunizálta” s szülőotthon leend belőle, akkor javították ki. Néhány légi csatára is emlékezem, melyek úgy tűnt, hogy a fejünk felett zajlanak, nyilván német felderítők voltak, de bizony jóval arrébb a „Zöldlapos”, illetve a „Nagykörözs” hullámtere felett lehettek. Egy dum-dum golyó azért mégis megakadt az istállóajtó feletti ereszaljba s jókora lyukat hagyott ott, a másik meg a nagy-ház ún. nappali szobája ablakának vízvető bádoglemeze alatt pihent meg.

Megindult a „közigazgatás” is, az orosz parancsnokság ellenőrzése alatt. Összeszedették a ligetben, a „Körözsaljban”, a községháza udvarán, s még a lelkeszi hivatal árnyékszékeiben helyszínen agyonlőtt ukrán „vaszovista” katonák holttesteit. Őket a községháza udvarán temették el egy nagy gödörbe. S emlékeim szerint a helybéli cigányságból vezényelték ki embereket erre a munkára. Úgy tudom, később ezeket a tetemeiket is elvitték, hogy hová? - nem tudom!

Azután beszolgáltatásra kerültek, szigorú szankciók kilátásba helyezése mellett a családoknál – már ahol volt – rádiókészülékek, szálfegyverek, lőfegyverek, egyenruhák. Édesanyánk így vitte fel a „városházára” édesapánk tartalékos tiszt, „extra” egyenruháját (másképp társasági egyenruha), kardját, fekete, piros bélszes tiszt, csákóját. A pisztolya, táborig távcsőve, G. Nagy tata vadászpuskájával, ahhoz való töltényekkel egy Flóbert kispuskával már jóval előbb be lettek dobva a „Döggörözsbe”. Ezekről még később is. Az okányi rokonság, akik nálunk húzódtak meg, a csendőrférj (a fronton szolgált akkor) köpenyét nem merte felvinni, attól félve, hogy mi rajtuk is megtorolják a csendőr rokonságot. Elásták a szalmás-ólba. Jóval később, évek múlva került elő, amikor ott nagyszabású patkányüldözés folyt és a patkányfészkek kiásása közben került elő a csendőrköpeny, de már szétrohadva. Így is sürgősen el lett égetve. Sorban kerültek elő az eldugott holmik, amelyek rejtekhelye a nagy zűrzavarban feledésbe merült. Őszi trágyahordáskor így került elő a ganédombból egy tizliteres petrós kanna, de mivel a villa beletalált, mire edény került elő, addigra a drága világítófolyadék s üzemanyag (G. Nagy Tatának volt egy Fordson traktora, ami petróval üzemelt) elfolyt.

1947-ben a disznóút tetején cserepeket cseréltek s én lettem felküldve a cserepeket leadogatni. Az egyik cserép alatt egy rongycsomóba csavarva előkerült nagytata Doxa zsebórója. „Na Kölyök”, mondta Tata, „ha megnősülsz, majd e lesz a nászajándíkid, ha megírem, ha meg nem, nagyanyád majd odaadja...” Sajnos nem érte meg... Laci öcsémmel az istállóban az egyik jászol alatt a szénába dugva, mi leltük meg a tízesztendős ószibarack pálinkát egy öltöztető demizsonban... Lacka meg is kóstolta...

Egy kilótt harckocsi állt a „Nagykörözs” hídján előtt, s tavasszal, illetve nyáron kiálltak a folyóközéből a bennmaradt lövegek csövei. A Sebes-Körözs összefolyásánál, az innenső oldalon a gátpadkán elhagyott lövegmozdonyok, bent a hullámtérben gépcsik, lánctalpas terepjárók rozsdásodtak. S mindenfelé elképesztő mennyiségű hadianyag volt szanaszét. A G. Nagy-ház alatti holtág szakaszon is egymás után szedtük ki a leapadt vízből a fegyvereket, táborig telefont, gázálcot, rohamsisakot, kézi gránátot, löszert. Mi csak a telefont szedtük szét, meg a rohamsisakkal szórakoztunk. Bizony igen sok tragikus baleset, haláleset történt a széjjelszórta s megtalált hadianyaggal. A puskák, pisztolyok nem jelentettek különösebb veszélyt, mert úgy be voltak rozsdásodva, hogy azokat elsűtni nem lehetett.

A Fattyasi legelőn – volt német hadi repülőter – garmadával voltak német gépágyú lövedékek szanaszét. Egy ilyen szétszórta felrobbant Béres Miska kezibe (Fattyas szélibe a Torzsási holtág mellett volt Óreg Béres Mihály tanyája), ha jól emlékszem egy ujját félig levitte. Pardi nevű (püpos ember volt) kecskepásztor, meg olyat gondolt, hogy néhány bombát egy csomóba hordott, a tetejébe szénát rakott, egy jó darabon elszórt szénát, a végit meggyújtotta és „fedezékbe” húzódott kecskéstül, s várta a hatást. A hatás akkora volt, hogy több ablak betört Gyomán, mi éppen édesapám Keselyüsi tanyáján voltunk, oda is kihallatszott s füstje fel a magas égig látszott. A gyerekek – velünk együtt – leleményesek voltak a felelőtlenségben, télen a befagyott „döggörözsön” csúszkálva, a talált dum-dum golyókat egy darab téglához dörzsölve „felmelegítették” s parittyából rálőtték a jégre, a hatás látványos volt, főleg estefele, szürkületben, mintha csillagszóró lett volna. Annyi eszünk azért volt, hogy a kilövés előtt hasra vágtuk magunkat. Aztán a hatóság megelégedte a sok marhaságot és összeszedték a széjjelszórta hadianyagot, s szigorú büntetések terhe alatt tiltva lett mindenféle babrálás. A leapadt vízből aztán sorban előkerültek a bedobált tárgyak. Így Tata

vadászpuskája, öreg Frommer forgópisztolya, édesapánk távcsőve, stb. De használhatatlan volt minden egyes darab. A vadásztöltények szétáztak. Ehhez kapcsolódik szegény Nana kacsáinak tömeges pusztulása. Hullottak egymás után, Hunh Feri bácsi a „házi állatorvosunk” (édesapánk hadifogságban lévén) sehogya se tudott rájönni, mi az elhullás oka, majd felboncolva több tetemet ólommérgezést állapított meg, ti. Szegény rucák a szétgurult serét-szemetet befecsérték annak rendje-módja szerint, s teli volt a zúzajuk ólom seréttel.

Közben elérkezett 1945 szeptemberére, s édesanyámmal sírva ballagtunk végig a Kisrét utcán Katóné Erdei Juliska tanítónéni keze alá első elemibe. Édesapánkról semmit nem tudtunk...

Az orosz tiszték elmentek. Helyükbe az előjáróság lakókat szállásolt be hozzánk. Így volt nálunk lakása egy Székely Béla nevű őrnagynak, aki az újjá alakult „demokratikus hadsereg” kiegészítő parancsnokságát vezette. Kedélyes öregúr volt, nagytával s baráti társaságával, nagyokat politizáltak. Majd jött Csejuszka Henrik és kedves, bájos felesége, Kárpáthy Csilla Mária (kinek: „Egy az Ur” c. kisregénye ma is megvan, dedikálva könyvtáramban, s egy Némethy Béla: Göcseji utcarészlet szitanyomat kép, melyeket búcsúzaskor hagytak Tataéknak emlékebe), akiket is kitelepítettek Budapestről. Csilla asszony m. kir. honvédezedes édesapja és édesanyja Ványán voltak kitelepítve. Majd Makai nevű járási Ávós parancsnok s neje, ill. kisfiuk voltak lakók. Úgy emlékszem, semmi gondunk nem volt Makai őrnagy elvtárral, Tataékat semmi inzultus nem érte, míg ő ott szállásolt.

S még nem írtam az árucseré mozgalomról, hogy Tata pocosi szőlője úgy menekült meg a peronoszpóra pusztítástól, hogy pesti seftelőktől 2 kg szalonáért, 2 kg zsírért sikerült 1 kg rézgálicot beszerezni. Majd jöttek a végrehajtók, a zaklatások, a kulákozás, ... hihetetlen ma már számomra, hogy szegény Tata s baráti köre (Thury Sanyi bácsi, Kis-Kéry tanár úr, Sirokay tanár úr) mennyire hittek abban, hogy az amerikaiak ezt nem tűrhetik, ami itt van... Előbb-utóbb be fognak avatkozni..., igen, beavatkoztak, jóval később, éppen napjainkban „élvezzük” beavatkozásukat, kifinomult módszerekkel való pusztulásunkat...

Én is megkaptam a „piszkos kulákfattyú” besorolást, majd 1951-ben kiűzetünk a paradicsomból, a Hősök Emlék útja 57. szám alól. A többi megtartom magamnak, mert sajnos indulat nélkül nem tudnék, még emlékeket sem, „tárgyilagosan” megírni...

Cs. Szabó István

Fiatalokról fiataloknak

ADVENTTŐL VÍZKERESZTIG ELEVENÍTETTÜK FEL A NÉPSZOKÁSOKAT

Adventtől Vízkeresztig terjedő időszak népszokásai elevenedtek meg a gyomaendrődi Népház termében.

2010. január 16-án délután Dr. Bartha Elek tanszékvezető egyetemi tanár bevezetőjével kezdődtek a karácsonyi ünnepek népszokásait megjelenítő dramatikus játékok.

A köztudatban már alig élő Luca-napi játékokat a debreceni Suggalló népzenei együttes mutatta be.

A határon túlról, az erdélyi Bihardiószegről érkezett gyerekek az endrődi betlehemessel örvendeztették meg a zsúfolásig megtelt terem közönségét.

A termékenységvarázsló és új év köszöntő regölést hunyai és gyomaendrődi gyerekek játszották el.

A Vízkereszt napjához kötődő háromkirályjárást a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanulói elevenítették fel.

A dramatikus játékok között az Újirázról érkezett gyermekkorú adventi kántálását hallgathattuk.

A meghitt ünnepséget Dr. Dénes Zoltán atya házszentelése és közös éneklés zárta.

Az óév búcsúztatásakor megemlékeztünk Márton Gábor tanár úrról és Katona György festőművészről.



Betlehemezés (bihardiószegi gyerekek)



Adventi énekek (újirázi gyerekek)



Háromkirályjás (Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanulói)



Lucázók



Regölés

POSTÁNKBÓL



Olvasóink írják...

Kedves Olvasóink!

2010-ben újságunk a XVII. évfolyamot kezdte. A mai nehéz világban – úgy gondoljuk – ez nagy dolog. Ezt köszönhetjük Önöknek, Kedves Olvasók. Köszönjük, hogy 17 éve folyamatos az érdeklődésük lapunk iránt, hogy érdeklí Önököt az Endrődön, Gyomaendrődön történő események, kultúránk, hagyományaink. És mi, szerkesztők is csodálkozva tapasztaljuk, hogy ez a kincsesbánya kimeríthetetlen.

Az idő múlásával lapunk nem öregedhet meg, szükség van az állandó megújulásra, frissülésre. Ezt tesszük most, amikor egy új sorozatot indítunk, az **Olvasóink írják** oldalt.

Kedves Olvasóink! Ossa meg másokkal is értékes élményeit, emlékeit, gondolatait. Azokat az írásokat, vagy részleteit, melyet közlésre alkalmasnak találunk, megosztjuk a széles Olvasótáborral.

Címünk: Szent Imre Plébánia Városunk újság 5502 Gyomaendrőd, Pf. 13. E-mail: varosunk@gmail.com

Kedves Laci Atya és Szerkesztő bizottság! Megdöbbenéssel hallottuk a szomorú hírt, hogy mindannyiunk MARCI BÁCSIJA itt hagyott bennünket, és az égi hazába költözött. Nagy veszteség ez a Családon kívül nekünk is, endrődieknek, elszármazottaknak egyaránt. Marci bácsi élete végéig alázattal szolgálta rajongásig szeretett szülőföldjét. Minden megnyilvánulásából az emberek iránti tisztelet, szeretet sugárzott. Segített átmenteni a múlt értékeit a következő generációknak. Nagyon fog hiányozni, de emléke mindig szívünkben él. Őszinte részvétünk: Gyetvai Antalné és férje Antal Herendről

Édesanyám imakönyvével együtt őrzöm ezt a szentképet, melyet fénymásoltattam és a papok éve alkalmából tisztelettel küldök Önnek. (Szebeny Gyula újsámsíes képéről van szó, melyet az előző számban közöltünk, és a közeljövőben róla is írunk. - szerk.) Felbuzdulva a „Városunk” c. újság hasonló képekről készült oldalain. Ebből az is kitűnik, hogy nem „csak” 21, hanem 22 az Endrődről elszármazott és elhunyt papok száma. ... (a levél itt kimaradt a részét később közöljük - szerk.)

Bár ritkán jutok Endrődre, de mint a „Városunk” évek óta előfizetője figyelemmel kísérem az ottani szép, értékes megmozdulásokat, eseményeket. „Szülőföldem emléke él szívemben.”

Tisztelettel, Isten áldását kérve áldozatos munkájukra

Szántó Béláné (Újkígyós)

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Szent Gellért Keresztje Egyesület, célja a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda támogatása.

Adószám: 18389980-1-04

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-1-04

Cukorbetegség Gyomaendrői Klubja, célja a cukorbetegség oktatása, segítése.

Adószáma: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az

óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozást. (Új székhely: 5502 Gyomaendrőd, Martos Flóra u. 5.)

Adószám: 18856617-1-04

Gyomaendrői Mentőalapítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Rózsahegyi Iskola alapítványai:

A Rózsahegyi Iskola Diákjaiért Alapítvány az iskola tanulóinak és tanulóközösségeinek támogatására szolgál. (Tanulmányi versenyek nevezési díja, útiköltség, nyelvvizsga díjak, tanulmányi kirándulások, kulturális tevékenységek, rendezvények.) Az alapítvány közreműködésével készült el a Hősök terén és a ligetben lévő játszótér.

Adószám: 18390162-1-04

Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány

Célja a közép- és felsőfokú iskolákban tanuló diákok támogatása. Jelenleg több, mint 2 millió Ft alaptőke kamataival rendelkezik a kuratórium.

Adószám: 19062255-1-04

A Rózsahegyi Kálmán Diáksport Egyesület az iskolában folyó sporttevékenységet támogatja.

A befolyó tagdíjakból, pályázati forrásból sporteszközöket, felszereléseket vásárolunk, illetve a nevezési díjakat, útiköltséget finanszírozzuk.

Iskolánk kiváló sporteredményei többek között az egyesület támogatásának köszönhetőek.

Adószám: 18387139-1-04

A MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ köszönetet mond azoknak a magánszemélyeknek, akik az elmúlt évben a személyi jövedelemadójuk egy százalékát az egyház részére ajánlották fel. Az idén is kérjük katolikus híveinknek és mindazoknak a támogatását, akik jövedelemadójuk egy százalékával segíteni szeretnék egyházunk hitéleti, karitatív és nevelő tevékenységét.

Felajánlásukat a **0011** technikai számra tehetik meg, melyért előre is hálás köszönetet mondunk.

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Rövid hírek

A második bések karácsonyra készülve meglátogatták a fogytékkal élőket a Rózsakert Ésély Klubban. Először a gondozottak adták elő műsorukat, majd a kisiskolások. Ismerkedés és kölcsönös ajándékozás zárta a látogatást.

A harmadik bések dallal-táncsal, karácsonyi összeállítással kedveskedtek a Rózsakert Idősek Otthona lakóinak, akik házi süteményekkel viszonzták a gyerekek látogatását.



Tomanek Gábor és a vokál

A hatodik évfolyam tanulói és alsós furulyások a Katona József Művelődési Központban a hagyományos Idősek Karácsonya városi ünnepségen az endródi betlehemest adták elő. A közönség soraiban sokak ifjúságát idézte fel ez az előadás és együtt verseltek, énekeltek a fellépőkkel.

A Liget fürdőben rendezett körzeti úszóversenyen Papp Károly 2 aranyérmel, Baráth Bernát 2 ezüstérmel és Varga Gréta bronzérmel szerzett.

A békéscsabai terematlétkai gyermekversenyről aranyéremmel tért haza Szerető Dorottya, Rafael Roland, Tarsoly Tamás és Szigetvári Denissza. Denissza egy ezüst és egy bronzérmel, Tamás két ezüstöt és egy bronzot is hazavihetett. Tarsoly Nikolett nyakába bronzérmel tettek.

A Magyar Kultúra Napja alkalmából rendhagyó irodalomórát tartott az alsósoknak, majd a felsősöknek Tomanek Gábor színész, a Békés Megyei Jókai Színház tagja. A foglalkozás témája a vers és a versmondás. Az óra utáni beszélgetés során megemlékezett néhai színésztársáról, Kalapos Lászlóról, aki Rózsahegyi Kálmán tanítványa volt.

Iskolánk minden tantermében korszerű és takarékos világítótestekre cserélték a régieket a „Szemünk Fénye Program” keretén belül. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium által támogatott program növeli tantermeink kényelmét és javítja gyermekeink tanulási feltételeit.

A rózsahegyis gyerekek kényelmét és biztonságát szolgálja az is, hogy ebben a tanévben már bemegy az iskolabusz a ligetbe és az iskola nagykapujában lévő megállóban szállhatnak le és fel a tanulók.

Az iskolai élet eseményeiről bővebben tájékozódhatnak az interneten: www.rozsahegyiiskola.hu



Terematlétká versenyzők



Az iskolabusz a nagykapuban teszi le a gyerekeket



Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizés szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu



Lázár Ervin: A lyukas zokni

Volt egyszer egy lyukas zokni. Új korában nem akárhány lehetett, mert előkelő anyagból készült, és hetyke kék minták ékeskedtek rajta. De hát most már megöregedett. S mondom, volt rajta egy lyuk. Amolyan pöffeszkedő, cafrangos szegélyű. Bent laktak egy rozoga szekrény legrozogább fiókjának legalján.

- Azért én szebb vagyok nálad - mondta a lyuk a zokninak.

- Mi - csodálkozott a zokni -, még hogy szebb?! Mitől vagy szebb?

- Mert átlátni rajtam - mondta a lyuk.

- Ugyan - oktatta a zokni -, rajtam éppen az a szép, hogy nem vagyok átlátszó, s nézd meg a gyönyörűséges kék mintáimat!

- És piszkos is vagy - folytatta a lyuk fittyet hányva az oktatásra -, én bezzeg sohasem piszkolódom be.

Ezen a zokni elgondolkodott.

- Na ugye! - hangoskodott a lyuk. - Te is belátod. Nem is méltányos, hogy én ilyen kicsi vagyok, te meg ilyen nagy.

Fogta magát, nőtt egyet. Most már alig maradt valami a zokniból. Nagyobb volt a lyuk, mint a maradék zokni.

- Teljesen tönkretesz - síránkzott a zokni.

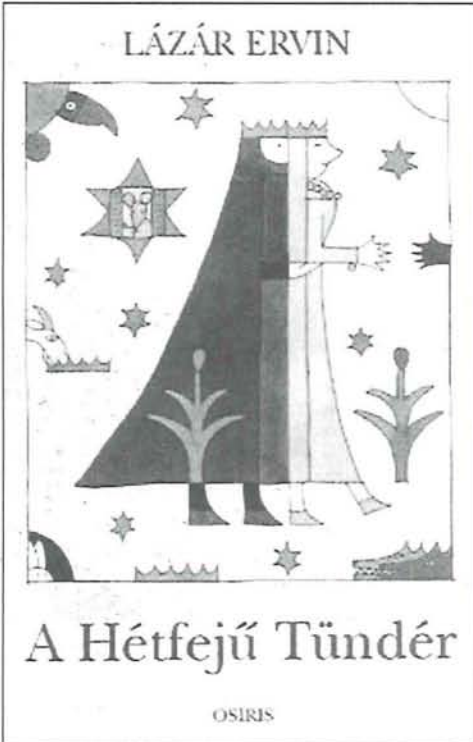
- Örülj, hogy ilyen gyönyörű lyukkal lakhatsz együtt - fölénykedett a lyuk, és még nagyobbra nőtt.

- Jaj, megölsz! - kiáltott a zokni, és akkor a lyuk nagy pöffeszkedve akkorára nőtt, hogy a zokniból nem maradt semmi. De ahogy eltűnt a zokni, úgy eltűnt a lyuk is. Mert ha zokni nincs, lyuk sincs.

Igy aztán a nem létező lyuk most síránkkozhat a nem létező zokni után.

Kedves Gyerekek!

Ezt a mesét a képen látható könyvben találjátok meg. Ha tetszett, keressétek, és olvassatok belőle többet is!



A Hétfejű Tündér

OSIRIS

Eladó

- Endrőd, Dózsa u. 9. sz. lakóház: 3 szobás, összkomfortos (916 m² udvar, a ház ebből kb. 100 m²)
- Ridegvároson 2 föld: 0,1367 HA és 0,732 HA
- BL-7 dízelmotor darálóval és fűrészgéppel
- kézi kukoricamorzsoló
- prés, boroshordók, traktor pótkocsi, vetőgép



Érdeklődni lehet az endrői plébánián:

Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 20/9457-843 vagy 66/283-940



METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

Hitelletőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!



SPORT



A labdarúgók megkezdték a felkészülést



A Gyomaendrődi FC felnőtt csapata 2010. január 14-én megkezdte a felkészülést a március 6-án kezdődő 2009-2010-es évad tavaszi szezonjára. Az első két hétben heti két alkalommal a sportcsarnokban tartják az edzéseket. Ezt követően heti négy alkalommal edzenek a bajnokság kezdetéig, amelyből február közepéig heti két esetben még a csarnokban készülnek a további edzések pedig már a szabadban zajlanak.



2010. január 30-tól minden hét végén edzőmérkőzéssel színesítik a

programot.

Az edzőmérkőzések időpontjai:

2010. január 30.	10.30	Kisújszállás - Gyomaendrődi FC
2010. február 6.	10.30	Gyomaendrődi FC - Dévaványa
2010. február 13.	13.00	Mezőtúr - Gyomaendrődi FC
2010. február 20.	11.00	Gyomaendrődi FC - Túrkeve
2010. február 27.	10.30	Gyomaendrődi FC - Körösladány

A játékosállomány megerősítésén dolgozik a vezetés, szeretnénk néhány játékosal megerősíteni a keretet.

A vezetőség elvárása a csapattal szemben a bajnokság végére az első nyolc helyezett közé való bekerülés.

Fülöp Zoltán

Öregszőlői Kápolnás Iskola

- emléktábla avató, 2009. október 24. -



Szeretettel köszöntöm a megjelenteket ezen az ünnepségen.

Köszönjük mindenkinek, aki valamivel hozzájárult ahhoz, hogy ez az emléktábla felkerülhessen erre az épületre. (Külön köszönet a főszervezőknek: Pésóné Fekécs Irmának, Altné Salamon Teréznek, Szakálosné Oláh Máriaának és a többieknek – őket Pésóné tudja felsorolni.)

1925-26-ban már nagyon sok gyerek volt az Öregszőlőben. A régi iskolában nem fértek, ezért kellett újat építeni. Ezt 1926. augusztus 22-én adták át. Az ünnepségen jelen volt Pogány Frigyes államtitkár is.

Két tanító tanított, összevont osztályok voltak. A tanítók nemcsak oktattak, de neveltek is emberségre, tiszteletre, szeretetre, kitartásra és munkaszeretetre. 48 évig volt ez az épület iskola. Kb. 1500 tanuló járt ide. Lett közülük: óvónő, tanító, orvos, mérnök, jogász, kutató, postás, szabó, cipész. Sok-sok kiváló szakmunkás, sok rendes, becsületes ember. Öregszőlőben a tanítók, szülők, gyerekek, kölcsönös megértésben éltek.

1974-ig volt itt tanítás, aztán az alsósok elkerültek a csáki, majd 1975-től 1980-ig a Szent Imre Iskolába.

1970-től ebben a teremben, az egész napos nyári óvoda volt. Nagy segítség volt ez akkor a szülőknek, a nyári munkák idején. Sok mesét tanultak a gyerekek Benedek Elek könyveiből és az óvónőktől. Sok kislány óvóbácsi akart lenni.

Óvónők voltak: Rojnikné Bözsi néni, Szabóné Szakálos Terike, Harmatiné Liziczai Marika. Kisegítők, szakácsok voltak: Timárné Irénke néni, Rojnikné Margit néni, Grónásné Bözsike, Dávidné Magdi

és Újváriné Ilonka néni. Ő a tanévben tiszta, meleg teremmel várta a gyerekeket és ő volt a harangozó is az Öregszőlőben sok-sok évig. Köszönet érte.

Mi 1961-ben kerültünk ide. Akkor már négyes összevonás volt, ennek a munkának a beindításához sok segítséget adott Altné Terike, köszönöm neki. Hiszen a képzőben csak külön osztályokban gyakoroltunk.

A gyerekek így is megtanultak írni, olvasni, számolni, önállóan dolgozni. Három osztálynak mindig csendes órája volt, csak egynek hangos. Különösen szerették az ének órákat.

Most pedig ismertetem azoknak a nevét, akik 1926-tól 1974-ig itt tanítottak: Dienes Izra, Dienesné Hajdú Emma, Tóth József, Szabó Elek, Bányai (Brichse) Ernő, Bányai Judit, Kalmár László, Kalmárné Timár Magdolna, Puskás László, a nagy természetbarát, Beregszásziné Boldog Emília, Bátoriné Kardos Ilona, Míkula Pál,

FELHÍVÁS

AZ ÖREGSZŐLŐI ISKOLÁK egykor TANULÓI és TATNÍTÓIK 2010-ben szeretnék:

1. A CSÁKI ISKOLÁNAK EMLÉKOSZLOPOT állítani, arra helyezni az iskola EMLÉKTÁBLÁJÁT és keresztjét.
2. A SZENT IMRE ISKOLA keresztjét EMLÉKOSZLOP-RA helyezni
3. A 7 iskola EMLÉKKÖNYVÉBE sok anyagot gyűjteni.

Kérjük támogatásukat mielőbb!

Az emléktábla felirata:

II. SZŐLŐSKERTI KISPERESI CSÁKI ISKOLA 1893-1975
ÁLLÍTTATTÁK AZ ITT TANULÓK ÉS TANÍTÓK 2010

Tisztelettel:

Alt Jánosné Salamon Terézia ny. pedagógus Gyomaendrőd, Toronyi u. 21. 06 66 284-538	Pésó Illés Béláné Fekécs Irma ny. pedagógus Gyomaendrőd, Polányi u. 23. 06 66 284-212
--	--

Soczóné Hegedűs Margit, Varjú József, Janurik Judit, Altné Salamon Terézia, Giriczné Hornok Irma, Donnák Jánosné.

Egy-egy szál virággal emlékezünk rájuk.

Még egyszer köszönjük a hozzájárulásokat. Mindenkinek erőt, egészséget és még hosszú életet kívánok! Köszönöm, hogy meghallgattak.

Soczó Bálintné

**NARANCS A LEGJOBB
TURI HASZNÁLTRUHA
ÜZLET
JELMEZ KÖLCSÖNZÉS
TÖBB MINT 200 FÉLE JELMEZ**

ÚJ ÁRU ÉRKEZETT

Gyomaendrőd Fő út Mikes út sarok

NARANCS AJÁNDÉK

**VALENTIN
NAPI AJÁNDÉKOK**

NAGY VÁLASZTÉKBAN

Gyomaendrőd Mikes út Fő út sarok (a Narancs Turi mellett)

Helyreigazítás



Előző számunkba hiba csúszott, az IN MEMORIAM oldalon. Ez a fénykép nem a cikkben szereplő Dr. Ugrin Nándor orvos fényképe. A családtagoktól és az olvasóktól ezúton elnézést kérünk.

Irodalmi oldal



Márton Gábor (1924 -2010)

Versek



Summa cum laude

„A szeretet soha el nem múlik”

Pucér angyalként megszületél
vér és kín árán ember-módra.
Érkezésed valódi csoda,
mit felül nem múl semmi, soha.
Az anya, ki vérevel táplált,
testével védett, szívében rejtett
mindennél többnek, szebbnek sejtett,
lelkéből adott neked lelket,
és az anyatest ringó ágyán
voltál soká lengő szívárvány.
Köréd varázsolt mese-berket,
aranyalmát is termő kertet,
veled volt nappal és éjjel,
védett szeretetből szótt fényvel,
mindig röntgen-szemekkel kémltél,
minden közelgő veszélyt megérezte,
a viharból békét varázsolt,
koporsóból bölcsikét ácsolt.
Sorsodnak szótt mese- álmat,
egy örök, békés, szent világot.
Dalaink mind terólad szóltak,
virágot szedünk szép csokornak.
Ébren is volt tündéri álunk,
álunkban is reád találtunk.
Ha botlottunk, te mosolyogva
fényt szóttél gyűrött homlokunkra.
Anyám, hitvesem, lányim, unokák,
hozzátok is érjen el dalom:
ha szeretet van, akkor nincs veszély,
nem győz se baj, se szenvedély.
/Újszülöttől a matrónáig
szeretettől mind széppé válik./
Bár por-testünk sír szája várja,
lelkünkért az Úr karját kitarja.

Az én szárnyam

Az én szárnyam a képzelet.
Ki látott ily lovat?
Benyargalok percek alatt
kődös távlatokat.

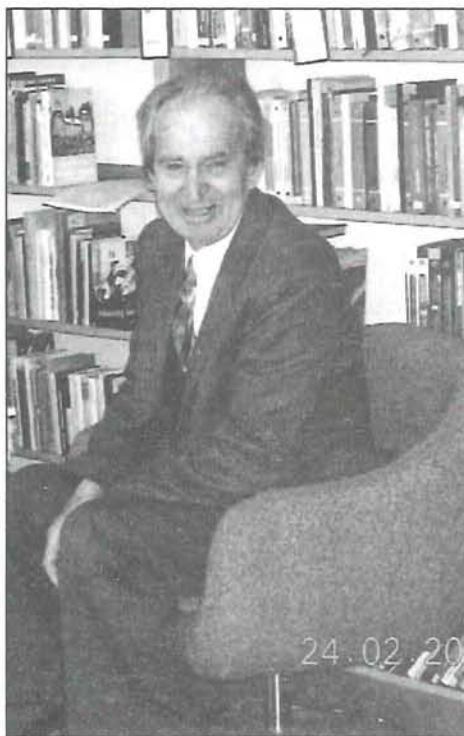
Az én pályám merész ívű.
Ki tart együtt velem?
Határt a csillagveretű
égbolt szab csak nekem.

Ha fenn csapong a büszke sas,
én még feljebb megyek,
eltörpülnek szemeimben
a földi emberek.

Ha kedvem jön, hát lecsapok,
az út porába le,
és játszom, mint a kisgyerek
életvággyal tele.

Jöjjön társnak, ki úgy hiszi,
hogy így boldog lehet!
Bejárjuk a csillagutat,
a végtelen teret.

(Újvidék)



Ha el kellene menni

Nem is fájna énnékem semmi,
ha ma vagy holnap menni kéne:
nem lennék búsabb, se merengőbb,
könyörögve nem esnék térdre.

Nem sajnálnék itt hagyni semmit.
(Hisz nekem semmim sem volt soha.)
S azt a semmit, ami enyém volt
sajnálattal nélkül vetném sutba.

Talán, még egy furcsa, szép nótát
eldalolnék a búcsúzásra,
hogy a szíve egy pillanatilag
minden élőnek szúrón fájna.

Büszke, gögös pogányként mennék:
fütyös, dalos, bokázó kedvvel,
ha egyszer már leszámolhatnék
magammal és az emberekkel.

Úgy mennék el, mint akinek nincs
egy garasa, se adóssága,
de büszke, mert önként indul,
és bátran indul a halálba.

(Kaposvár)

Rózsahegyi Kálmán

(születésének 110. évfordulóján)

Selyem utcai kocsmaháztól
hosszú az út a Farkasrétig.
A dicsőség Jákób-létráját
becsülettel lépdested végig.

Mezítlábos endrődi gyerek
futkostál a falu porában.
Cyűjtötte a szó ízét, színét,
hogy elvesd az egész országban.

Hortobágy-széli Debrecenből
és Szamos-parti Kolozsvárról
siker taps-szárnyán repültél fel
a híres Nemzeti Színházhoz.

Szíved és lelked lett a színpad;
hol ríkatál, hol neveltettél.
Nagyon- nagyon sokan szeretnek,
s te egy egész népet szerettél.

Tiborc panaszában elsírtad
endrődi szegények keservét.
Beszéded útján megismerte
az ország falunk ízes nyelvét.

Tanítottad a fiatalok
feltörekvő, új nemzedékét,
bennünk tovább él a nagy Mester,
mert művészetét tovább vitték.

Pergő filmkockák jóvoltából
-mik a lényedet megőrizték-
nézzük, csodáljuk művészetedet,
ma is élő vagy, nem csak emlék.

Halhatatlanunk, köszönt Endrőd,
szülőfalud, mit úgy szerettél.
Tőlünk indultál és egy ország
kedves „Kálmán bácsi”-ja lettél.

(1983)



Ízes Ízek

Február

Orosz gombaleves

A gombát, sárgarépat és fehérrépat egészen enyhén sós vízben puhára főzzük. Amikor kész, kivesszük, a levet világos vajos rántással besűrítjük, tejfölt keverünk bele, kevés borssal ízesítjük. A gombát, répatát apróra vágva visszatesszük.

Seidl Ambrus

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában



Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Tányéros tévé, bárhol az országban

upc direct



Bronze csomag 29,

Silver csomag 40

magyar nyelvű műsorral

Akár 3 beltéri egységgel!

Kiváló minőség

Gyors bekötés!

M1	DSF
M2	JimJam
TV2	Minimax
RTL Klub	Disney Channel
Viasat3	BeBe TV
Cool	VIVA TV - magyar
Filmúzeum	MTV - magyar
Duna TV	MTV Hits
Magyar ATV	MTV Dance
Hír TV	MTV 2
Comedy Central	VH1
Zone Reality	VH1 classic
Travel Channel	Viva - német
Discovery Channel	MTV Europe
Spectrum	Sky News
Animal Planet	CNN
National Geographic	BBC World
TV Paprika	Euronews
Film+	DW TV
Hallmark	CNBC Europe
Eurosport	ZDF
Eurosport 2	Pro7
Extreme Sports	Rai Uno
AXN	Sport 1
Echo TV	Sport 2
Viasat Explorer	Sport Klub
Viasat History	Cartoon Network
Deko	Boomerang
MGM	Blue Hustler

Ezen felül még számos szabadon fogható csatornán

Részletes feltételekről érdeklődjön üzletünkben
Telemax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755
Mobil: 20/337-8010; 20/9-629-681



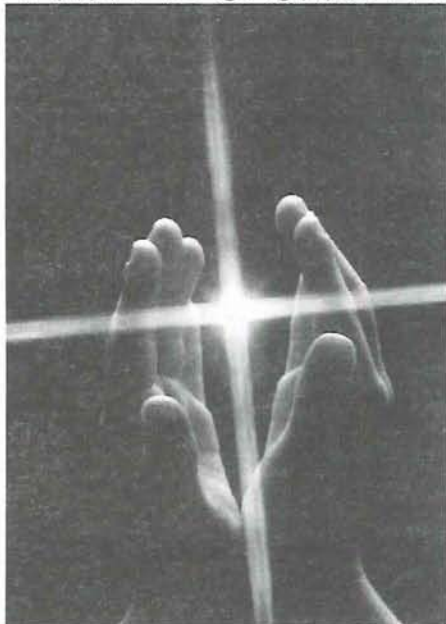
Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328



AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK



*„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ÖZV. FARKASINSZKI EDE, aki Endrődön élt, jan. 21-én hosszas betegség után 95 évesen elhunyt. Gyászolják: gyermekei, unokái és hozzátartozói

ÖZV. HANYECZ VINCÉNÉ BULA ETE-LKA, aki Endrődön a Rózsakert Idősek Otthonában élt, jan. 03-án 89 évesen elhunyt. Gyászolják: fia, testvére és családjaik

ÖZV. HUNYA MENYHÉRTNÉ CSÚVÁR MÁRIA, aki Endrődön élt, 88 évesen elhunyt. Gyászolják: családja

MÁRTON GÁBOR endrödi nyugdíjas pedagógus, Gyomaendröd díszpolgára, Endrődön, jan. 7-én 86 évesen második infarktusa után elhunyt. Gyászolják: a családja

Hálás köszönetet mond a temetési szertartáson részt vevőknek a gyászoló család!

PAPP IMRE, aki Endrődön élt, jan. 18-án rövid betegség után 75 évesen elhunyt. Gyászolják: felesége és családja

DR. UGRIN BÉLA ny. egyetemi tanár (Houston, USA) volt Endröd Temető utcai lakos január 9-én 81 éves korában Budapesten megtért az Örök Hazába.

Gyászolják: szerető társa Zsuzsi, és az ő családja, fia Gregory, testvérei László, István és Magda a családjukkal együtt, valamint a rokonok, jó ismerősök és az Endrődiek Baráti Köre. Temetése Endrődön február 6-án lesz.



Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

Két kép az „Adatok és emlékek az endrödi iskolák történetéhez - Iskolapad és katedra című könyvből. Jobbra fent: Nagylapos, Tanító: Márton Gábor

Balra lent: Varjas, új iskola 1959. Sprotnap: Márton Gábor, Tankó András, Borbély Sándor, Rojik Mihály, Gellai János, Giricz Vendel.



Farsang Marci bácsival

Meglátogattuk őket

Januári számunkban írtuk: „Gondolom, mindenki érzékeli az idő gyors múlását. Rendezvényeinken érezhetjük, hogy a pár éve még aktív tagjaink egy része elmaradozik, beteg, mozgásában korlátozott lett, ezért összetartozásunk jeleként több Budapesten élő tagtársunkat - a közelgő ünnepekre való tekintettel - meglátogattuk. A kor előrehaladtával egyre fontosabb érzéssé válik a régi idők élményeinek felelevenítése, ami olykor mosolyt, máskor könnyeket csal az ember szemébe. Ilyen élményekben volt részünk Buczkó Imre barátommal, amikor meglátogattuk Kiszely Lajos bácsit, Pintér Bélát, Duda Béla bácsit, Hunyad Simon Péter bátyánkat, Mókó Lacit, illetve Dér Istvánt. E látogatások számunkra is felejthetetlenek. A részletek helyett szeretnénk hangsúlyozni, hogy ezzel az ügygel folyamatosan foglalkoznunk kell. Ezúton is elnézést kérünk azoktól, akikhez nem jutottunk még el.”

Tímár Imre, az Endrődiek Baráti Köre elnöke



Jobb felső kép: Pintér Béla, felesége és Buczkó Imre
Bal alsó: Buczkó Imre és Hanyecz Lajos
Jobb alsó: Buczkó Imre és Mókó László
Címlapunkon: Hunyad Péter



Tájékoztatom
a Tisztelt fogadókat,
hogy a Fő út 14. sz. alatti
ENDRŐDI LOTTÓZÓ
nyitva tartása
a 2010-es esztendőben:

Hétfő	de. 8.00–12.00	du. 13–17
Kedd	de. 8.00–12.00	du. 13–17
Szerda	de. 8.00–12.00	du. 13–18
Csütörtök	de. 8.00–12.00	du. 13–17
Péntek	de. 8.00–12.00	du. 13–18
Szombat	de. 8.00–18.00	
Vasárnap	de. 9.00–12.00	

Továbbra is szeretettel
várok mindenkit!

Oszlácsné SORSJEGY



Kedves vásárlóim!

Februári ajánlataim:

**AGRO
ÁRUHÁZ**

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- Megérkeztek a tavaszi kerti vetőmagok
- Zöldségfélék, virágmagok, virághagymák
- Rózsatövek, dughagyma, bioburgonya
- Lemosó permetező szerek
- Műtrágyák, növénytápok, virágföldek
- Kerti szerszámok, fűnyírók, szivattyúk
- Gumicsizmák, munkavédelmi bakancsok
- Esőruhák, védőkesztyűk, takaróponyvák
- szegek, csavarok, kézi szerszámok
- Zárak, lakatok, postaládák
- Kandallók, szenes kályhák, kályhacsövek
- Elemek, izzók, műanyagárúk, fóliák
- Konyhai eszközök, műanyag kukák, stb.



Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Polányi Éva, Sóczó Géza, Dr. Szabó Béla, Dr. Szonda István *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com